

POROMAA I JUNOSUANDO

Av Erik Johansson Kuoksu

De två släkterna Poromaa i Junosuando var under 1800-talet och det tidiga nittonhundratalet en av de förmögaste och inflytelserikaste släkterna i övre Tornedalen. [Henrik Johansson Mukka](#) var den förste som kom att bosätta sig på Poromaa i Junosuando. Han upptog namnet Poromaa efter sin boplats. Även hans svärson, [Isak Johansson Barsk el. Lampa](#), som kom att överta halva Poromaa gård, upptog namnet Poromaa. Följande sägen finns upptecknad om hur det gick till när Henik Mukka kom att bosätta sig på Poromaa i Junosuando:

"En vacker vårdag var Henrik ute och vandrade i skogen. Han kom fram till en ås, som var vackert belägen mellan två sjöar, och han slog sig ned där för att vila. Sjön som låg mot norr var liten, men den andra sjön, som Henrik såg glittra fram mellan trädstammarna på södra sidan åsen, var stor och fiskrik. Trött som han var efter dagens vandringar, dröjde det inte länge förrän Henrik somnade och började drömma.

Han drömde att hela backen grönskade och att luften genljöd av skällor och bjällror. Vart han än vände sig såg han feta kor gå omkring och beta.

När Henrik vaknade funderade han en stund och kom till den slutsatsen att drömmen var ett gott varsel. Här skulle han bygga sig en gård. Här skulle han säkert kunna skapa sig och sina efterkommande en lycklig och trygg tillvaro.

Efter den dagen gick Henrik - så ofta som arbetet hemma tillät - till det stället. Han fällde träd och byggde sig en femväggig stuga på den plats där gamla Poromaa nu ligger. Sedan gammalt hade lapparna haft rengärde där och gården fick därför namnet "Poromaa" (Renmark). Detta blev också Henriks släktnamn."

Tabell 1

I. **Henrik Staffansson (Pello)**. Husbonde på Pello (sedermera Antti) gård i Pello 1539-82. Birkarl 1559.

Barn:

1. [Anders - se tabell 2](#)

Tabell 2

II. **Anders Henriksson (Pello)** ([från tabell 1](#)). Husbonde på Pello (sedermera Antti) gård i Pello 1583-1629.

Barn:

1. Staffan Pello. Husbonde på Antti el. Pello gård i Pello 1632-35.
2. [Jöns Mukka - se tabell 3](#)
3. Dotter, k. 1679.
4. Dotter, k. 1679.

Tabell 3

III. **Jöns Andersson Mukka** ([från tabell 2](#)). Var husbonde på sedermera Mattila gård i Pello 1632-1643, men uppehöll sig i Junosuando redan 1642. Husbonde på nybygget Mukka i Junosuando 1644-60. Levde ännu 1679.

Barn:

1. [Olof - se tabell 4](#)
3. Anders. Bosatt i Junosuando.
3. Brita. G.m. Mickel Larsson Lasu

Tabell 4

IV. **Olof Jönsson Mukka** ([från tabell 3](#)). Omnämnd tidigast 1659, husbonde på Mukka gård i Junosuando 1665-87. Han ansökte och fick 1659 skattefrihet och frihet från utskrivning för sig och sin far, eftersom fadern år 1642 varit med när Lars Larsson (Lasu) upptäckte malmen i Masugnsbyn, men inte fått någon belöning för det, trots löfte från landshövdingen. Död 1687/88. Gift med Kerstin, som 1688 var 67 år gammal.

Barn:

1. [Mats - se tabell 5](#)
2. Jöns Olofsson Mukka. Bodde i Junosuando 1699.
3. Nils Olsson Krook. Soldat Krook. Husbonde på sed. Kruukka gård i Junosuando 1725-42.

Tabell 5

V. **Mats Olofsson Mukka** ([från tabell 4](#)). Husbonde på Mukka gård i Junosuando från 1689. Död 22 januari 1741. Gift med Malin Larsdotter Lasu (död 1733), dotter till Lars Mickelsson Lasu och Margareta Matsdotter i Junosuando.

Barn:

1. [Lars *1695 - se tabell 6](#)
2. Kerstin *1700

Tabell 6

VI. **Lars Matsson Mukka** ([från tabell 5](#)). Född i Junosuando omkring 1695. Soldat Snällfot, sedan husbonde på Mukka gård i Junosuando. Död 1764.

Gift 1:o med Ella Hindersdotter (ca. 1697-1728).

Barn:

1. Lars Kuoksu *1727, +1811. Åbo och gästgivare i Kuoksu.
- Gift 2:o 1730 med Margareta Johansdotter Pekkari (1697-1769), dotter till Johan Hansson Pekkari och Anna Andersdotter i Tärendö.

Barn:

1. [Johan *1737 - se tabell 7](#)
2. Hans Lantto *1738. Husbonde på Lantto gård i Junosuando.
3. Henrik *1740

Tabell 7

VII. **Johan Larsson Mukka** ([från tabell 6](#)). Född i Junosuando 1737. Sockensmed i Hietaniemi, sedan sexman, smed och husbonde på Mukka gård i Junosuando. Död 1819. Gift 1758 med Ablona Ersdotter Karvonen (1737-1816), dotter till nämndemannen Erik Johansson Karvonen och Maria Larsdotter i Anttis. År 1768 fick han tillåtelse av tingsrätten att bli sockensmed i Hietaniemi socken, med smedja i Kainuunkylä. Antagligen verkade han där fram till 1770-talets mitt, då han bevisligen åter bodde i Junosuando och övertog sin fars gård.

Barn:

1. Malin *1761. G. 1786 m. Johan Johansson Pekkari i Tärendö
2. Lars Kankaanranta *1763. Genom giftermål husbonde på Kankaanranta gård i Karungi.

3. Erik *1764. Ofärdig
4. Johan *1766. Husbonde och smed på Mukka gård i Junosuando.
5. Ablona *1776. G. 1810 m. Johan Jakobsson Björnström i Tornefors
6. [Henrik Poromaa *1782 - se tabell 8](#)
7. Jakob Risto *1773. Genom giftermål husbonde på Risto gård i Karungi.
8. Anders Karsikko el. Kokko *1770. Bosatt i Övre Vojakkala.

Tabell 8

VIII. **Henrik Johansson Mukka-Kangas-Poromaa** ([från tabell 7](#)). Född i Junosuando 1782. Henrik Poromaa, som kallades "ritari" sedan han tilldelats patriotiska sällskapets medalj för odlarnit, var en av de rikaste männen i övre Tornedalen. Han grundade Poromaa gård i Junosuando, och ärvde senare sin barnlöse bror Erik Johansson Mukkas gård. Sedan köpte han Jonas Nilsson Snällfots nybygge i Salmijärvi. Han skall ha varit liten och späd till växten och ganska hetsig. Detta utgjorde en slående kontrast till hustrun, som var storvuxen och kraftig. Henrik Poromaa omvände sig aldrig till laestadianismen, trots att flera av hans närstående tillhörde de första laestadianerna. Död 12 augusti 1865. Gift 1809 med Anna Stina Andersdotter Kyrö (1787-1867), dotter till bonden och nämndemannen Anders Hansson Kyrö el. Lahtivainio om Maria Filipdotter Lautakoski i Vittangi.

Barn:

1. Ulrika *1811. G. 1:o 1834 m. Hezekiel Olofsson Vuolo-Lantto i Junosuando. G. 2:o med Henrik Mårtensson Martti-Kangas i Junosuando.
2. Eva Kajsa 1814-76. G. 1838 m. gästgivaren Lars Larsson Kuoksu i Kuoksu
3. Anna Greta 1816-94. G.m. predikanten [Isak Johansson Lampa-Barsk-Poromaa](#) i Junosuando. **Se vidare "Släkten Lampa från Kieksiäisvaara"**.
4. Lena *1823. G.m. Johan Petter Hansson Merasniemi-Vanhatalo i Salmijärvi.
5. Anders *1825 - se tabell 9
6. Maria Kristina *1828. G.m. Jakob Johansson Kruukka-Salmijärvi i Salmijärvi.

Tabell 9

IX. **Anders Henriksson Poromaa** ([från tabell 8](#)). Född i Junosuando 2 april 1825. Anders Poromaa var "Ritaris" ende son, och ärvde därför en stor gård, samt uppförde en ny mangårdsbyggnad på Poromaa-gården. Han var mycket from, blev tidigt laestadian, gick på byabön varje söndag, och hälsade alltid alla med en omfamning och "Guds frid", som seden var bland religiösa människor. Under laestadianska stormöten upplät han sitt hem till utfattiga och tiggare, som ingen annan ville släppa in. Anders var verksam som smed och snickare, men han var känd för att göra allting slarvigt och grovhugget. Detta berodde antagligen på att han ansåg att allt vackert var synd. Död 2 september 1892. Begravd i Vittangi. Gift 1:o med Maja Lena Andersdotter (1820-1871). Gift 2:o 1874 med Lena Hansdotter Lähdet (*1848), dotter till bonden Hans Henriksson Lähdet och Lena Kajsa Johansdotter Svala i Nilivaara.

Barn, alla i andra äktenskapet:

1. Anders *1875. Han var handlande i Junosuando, men gick i konkurs, och hade otur i kärlek, varför han emigrerade till USA.
2. Jemina *1876. G.m. Petter August Pudas i Kangos
3. [Johan *1879 - se tabell 10](#)
4. Maria *1878. G.m. Johan Petter Johansson i Vettasjärvi.
5. [Simeon \(Simon\) *1881 - se tabell 11](#)
6. Johanna *1883
7. Natan (Natanael) *1888. Han var en skicklig byggnadssnickare, men läste samtidigt mycket böcker, och ägde en, efter dåtida förhållanden, stor boksamling. Han dog ung och ogift i tuberkulos.
8. Hanna. G.m. snickaren och kyrkväktaren Frans Gustav Johansson i Junosuando.

Tabell 10

X. **Johan Andersson (Poromaa)** ([från tabell 9](#)). Född i Junosuando 1879. Hemmansägare i Junosuando. Han avlade 1911 namnet Poromaa. Gift med Aurora Rudbäck från Matarengi.

Barn:

1. Gustav Johannes (Hannes) *1914
2. Emma Margareta Elisabet *1916. G.m. Artur Astermo
3. Estrid Maria Helena *1920. G.m. Alf Fredrik Enkvist
4. Josef Mauritz *1922
5. Anders Benjamin *1926
6. Ellen Aurora *1926. G.m. Åke Kettunen
7. Eva Gunhild *1929. G.m. Artur Lagrenius.

Tabell 11

X. **Simon Poromaa** ([från tabell 9](#)). Född i Junosuando 1881. Hemmansägare och kyrkvård i Junosuando. Gift med Sofia Eugenia Autio (*1881).

Barn:

1. Oskar Edvin *1908
2. Märta Sofia *1911
3. Sven Simon *1912
4. Gunnar Ferdinand *1914
5. Gösta Henrik *1915
6. Emma Adéla *1918
7. Karl Ivar Paulus *1919
8. Maria Ingeborg *1923
9. Göta Ragnhild *1926